

fer jeg mig især tre Hovedbetæneligheder, tre Hovedindvendinger. Den ene er den: at det ikke vil lykkes ved Valgene at tilveiebringe en fyldestgjørende Sammensætning af Kirkeraadet. Den anden er den, at man vil bringe ind i Kirkeraadet den samme Splid, som nu bevæger sig udenfor, og som lettelig vil kunne sprænge det kirkelige Organ. Den tredje er den: at Minoriteterne ville kunne blive undertrykkede af Majoriteten og saaledes blive bragte i en mislig Stilling. Hvad angaaer det Første, da er jeg vistnok ingenlunde af dem, der gøre sig nogen overspændt Forventning om Udfaldet af de første Valg; men jeg troer dog, at det er en ganske utilbørlig Mistillid til Folketirkens Menigheder, om man vilde troe, at der ikke ved disse Valg skulde komme et saa stort Antal ind af alvorlige, for Folketirken sig interesserende Medlemmer, at de virkelig ville kunne vide at varetage Kirkens Bedste. I alle Tilfælde maa dette dog vel forudsættes at gjælde om de geistlige Valg, og skulde altsaa Lægmandspalgene falde mindre tilfredsstillende ud, vilde jeg for min Deel vel beklage, at derved Geistlighedens Stemme vilde faae en altfor stor Overtægt, men det er jo ikke den Frygt, som naeres fra den anden Side. Med Hensyn til det Andet, den befrygtede Uenighed og Splid i Kirkeraadet, da vil jeg atter henstille det til de ærede Medlemmers Overtægt, om der er nogen bedre Veie til at faae Misforstaaelser klarede, til at faae Modsætninger udjevnedes, end netop at bringe de Partier, som repræsenterer forskjellige, modsatte Anskuelser, sammen i umiddelbar Berøring; Meget vil da upaatvibeligst klares, og det vil kunne lykkes at bringe det Sandhedsmoment, som findes i de forskjellige Anskuelser, frem og lade det ene virke befrygtende paa det andet. Med Hensyn til det Tredie, Frygten paa Minoriteternes Begne, maa jeg gjøre dette gjældende: at det ligger i den protestantiske Kirkes Natur at give Minoriteterne et stort Spillerum, at indskrænke sig til det mindst Mulige af anordnende og foreskrivende Veie. Jeg troer, at det har været, naar Geistligheden af en enkelt bestemt Farve har haft en utilbørlig Overtægt, at den Grændse, der naturligen er sat ved den protestantiske Kirkes Grund-

sætninger, er bleven overstreden. Altsaa troer jeg ikke, at Minoriteterne bør have Noget at befrygte; men naturligtvis — gives der Minoriteter, som i intet Punkt ville vige for Majoriteten, som opstille det som Grundregel, kun at respectere Love, de give sig selv, saa stille saadanne Minoriteter sig selv udenfor Samfundet, og de kunne da ikke beklage sig over Forurettelse. Men jeg vil endnu give den ærede Forslagsstiller at betænke, at, naar han spørger: om Folketirken har den indre Livskraft til at bære en Organisation? da gjælder Spørgsmaalet ikke mindre om Det, der er bragt i Forslag fra Landemodernes Side: om de udvidede Landemoder, om Biskopsconferentser og Bispeaad. Men især vil jeg dog stille et Contra-spørgsmaal derhen: Har den danske Folketirke den fornødne indre Sandhed og Livskraft til fremdeles at kunne undvære enhver kirkelig Organisation? Det er dette Spørgsmaal, jeg fremfor Alt vil bede de ærede Medlemmer af Thinget ret alvorligt at lægge paa Hjerte. Det er et vigtigt Tidspunkt, paa hvilket vi befinde os. Vi maae sige os selv, at Det, der nu virkes til, skulde allerede have været udført i 1848; det er den kirkelige Ordning, der nu paabegyndes, og den Retning, hvori der nu gaaes frem, det Spor, hvori denne Virken føres ind, vil blive af den største Betydning.

Bloch: Det har unægtelig sin Bankelighed at tage Ordet efter et saa langt, et saa gennemtanke og veltalende Foredrag som det, vi nu have hørt. Den ærede Viceformand har gjort min Betænkning til Gjenstand for en gennemgaaende Kritik; han har søgt at fortolke den fra sit Standpunkt og i sin Sags Interesse. Jeg behøver ikke at sige, at jeg ikke kan vedkende mig en saadan Fortolkning. Naar han paa denne Maade udførligt har imødegaaet det Forslag, jeg i det sidste Møde stillede til en motiveret Dagsorden, da vil det jo idag neppe af den ærede Formand blive mig tilladt udførligt at imødegaae ham, da mit Gjensvar maatte knytte sig til et Forslag, som jeg foreløbigt har taget til Bage; men, da jeg rimeligvis vil finde Anledning til atter at fremkomme med det paa et senere Sta-